
ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«ЗАПОВІДНА СПРАВА ТА РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ»

Затверджено на засіданні кафедри
безпеки праці та охорони довкілля
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Запоріжжя 2025

УКЛАДАЧ(І):

- 1 Накемпій Олена Костянтинівна, старший викладач.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри

Миколай РЕПІН

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Опис курсу. Бажання не пристосовуватись, а пристосовувати природу до себе, привело людство до незворотної втрати багатьох видів рослинного і тваринного світу. За даними Міжнародного союзу охорони природи, кожного року з нашої планети в середньому зникає один вид тварин. Зупинити цю загрозливу тенденцію можливо лише шляхом розвитку у людини глибокої екологічної свідомості і відповідальності. Для формуванні системи знань про невиснажливе природокористування велике значення має заповідна справа.

Завдання навчальної дисципліни «Заповідна справа та рекреаційні території» полягає у висвітленні науково-методологічних, технологічних, правових та організаційних основ збалансованого природокористування, ролі заповідних і рекреаційних територій у гармонійному поєднанні суспільства і природного середовища. У процесі вивчення дисципліни студенти ознайомляться з різними формами організації і технологіями захисту природоохоронних територій, функціями і задачами системи міжнародної та національної екомережі, нормативно-правовими засадами організації, охорони й використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ); методами захисту рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин.

Результатами навчання стануть отримані студентами навички щодо методології дослідження рекреаційно-заповідних об'єктів; аналізу і моделювання стану заповідного і рекреаційного природокористування; оцінювання рекреаційних ресурсів і рекреаційних навантажень на природні системи ПЗФ. Студенти навчитимуться розрізняти статус, завдання та режими захисту заповідних територій; планувати рекреаційну діяльність у межах ПЗФ; оцінювати загрози стану заповідним територіям з метою застосування відповідних технологій захисту. Отримані знання можуть бути використані в процесі подальшого навчання за ОПП «Природозахисні технології в урбо-індустріальному комплексі», а також у майбутній професійній діяльності в галузі охорони природи та заповідної справи.

Вимоги:

- для вивчення курсу студенти потребують базових знань фундаментальні положення з фізичної географії, хімії, біології достатні для сприйняття категоріального апарату, розуміння практичного значення курсу;
- наявність корпоративного облікового запису @mipolytech.education, Microsoft Teams, Word;
- наявність особистого логіну та паролю в Moodle (для отримання або поновлення слід звернутися до куратора групи).

Програмні результати навчання:

- здатність оцінювати вплив промислових об'єктів та інших об'єктів господарської діяльності на довкілля;
- обґрунтовувати та застосовувати природні та штучні системи і процеси в основі природозахисних технологій відповідно екологічного імперативу та концепції сталого розвитку;
- здатність оцінювати вплив промислових об'єктів та інших об'єктів господарської діяльності на довкілля.

Організація курсу, форми та методи навчання.

- Освітній процес будується як комбінація лекцій та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle – з одного боку, та практичних занять – з іншого.
- Відвідування лекційних та практичних занять є бажаним, однак не

обов'язковим.

– Від студента потребується виконати індивідуальні завдання та модульні контрольні роботи у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання».

– З урахуванням поточної ситуації від учасників освітнього процесу очікується виконання вимог безпеки при сигналі «Повітряна тривога», санкції за залишення заняття або неявку на заняття не застосовуються.

– Офіційними каналами зв'язку є електронна пошта та MS Teams з використанням облікового запису @mipolytech.education;

– Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв'язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.

Мова освітнього процесу: українська, англійська (окремі джерела літератури, фактологічна та інша інформація).

2 НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Для варіанту вивчення дисципліни як вибіркового компоненту освітніх програм

Змістовий модуль 1. Категорії природно-заповідного фонду.

Тема 1. Зміст, завдання та історія розвитку заповідної справи в Україні.
Зміст, визначення та об'єкти заповідної справи. Теоретична і практична складові заповідної справи. Наукові засади, на яких ґрунтується охорона біорізноманіття на заповідних територіях. Екологічна та соціальна функції природно-заповідних мереж. Історичний розвиток заповідної справи в Україні.

Тема 2. Природні заповідники і національні парки.

Природні заповідники як організаційна форма охорони природи. Основні функції природних заповідників. Вимоги до природних заповідників. Біосферні заповідники як елементи системи міжнародного екологічного моніторингу. Екологічні, економічні та соціальні завдання біосферних заповідників. Національні природні парки (НПП) – найстаріша категорія природоохоронних територій. Головні функції національних парків: природоохоронна, рекреаційна та науково-дослідна. Регіональні ландшафтні парки – багатофункціональні заповідні об'єкти. Актуальність створення регіональних ландшафтних парків в Україні.

Тема 3. Інші заповідні об'єкти та їх роль у збереженні природних комплексів.

Заказники – одна з найбільш розповсюджених в Україні категорій заповідних об'єктів. Типи заказників. Заказники загальнодержавного і місцевого значення. Пам'ятка природи як категорія природного утворення, що має особливе природоохоронне, наукове, естетичне та пізнавальне значення. Класифікація пам'яток природи. Заповідні урочища – найстаріші форми охорони природних об'єктів. Функціональне призначення заповідних урочищ – збереження у природному стані цілісних ландшафтів. Ботанічні сади, дендрологічні та зоологічні парки. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва. Охоронні зони.

Тема 4. Категорії природно-заповідних територій Міжнародного союзу охорони природи.

Міжнародні громадські організації, які займаються підготовкою пропозицій щодо світової практики заповідання: Міжнародний союз охорони природи (МСОП), Всесвітня комісія з питань природоохоронних територій, Міжнародний центр моніторингу довкілля. Категорії природоохоронних територій МСОП: природний резерват суворої охорони, територія для збереження дикої природи, національний парк, пам'ятка природи, територія для збереження природних середовищ і видів, територія охорони ландшафту/морська акваторія, територія охорони ресурсів.

Змістовий модуль 2. Організаційно-правові засади заповідних та рекреаційних територій в Україні.

Тема 5. Правовий режим територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Законодавча база заповідної справи. Державні закони «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про Червону книгу України». Вимоги правового режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) в природоресурсних кодексах. Законодавчий механізм вилучення земельних ділянок для утворення ПЗФ.

Тема 6. Рекреаційна діяльність у межах природно-заповідного фонду.

Території екстенсивної та інтенсивної рекреації. Суб'єкти рекреаційної діяльності і рекреаційні ресурси. Зимова рекреація в умовах Карпатського НПП. Організація водних видів відпочинку в НПП «Подільські Товтри». Рекреаційні території Шацького НПП. Розвиток різних видів туризму в Україні: пішохідний, гірськолижний, водний, велосипедний, кінний.

Тема 7. Екомережі як середовище рекреаційного природокористування.

Сутність екомережевого підходу до збереження природи. Базові елементи і територіальна структура екомережі. Екомережі і регіональні рекреаційні системи. Підходи щодо оптимальної ландшафтноекологічної організації території.

Тема 8. Природоохоронна діяльність на територіях природно-заповідного фонду України.

Загальний порядок використання та контролю територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Відновлення екосистем та їх компонентів. Наукові дослідження територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Літопис природи. Юридична відповідальність за порушення законодавства про природно-заповідний фонд.

3 ОБСЯГ І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Варіант вивчення дисципліни як вибіркової

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Усього	В т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
<i>Змістовий модуль 1 Категорії природно-заповідного фонду.</i>						
1.	Зміст, завдання та історія розвитку заповідної справи в Україні.	18	4	4	-	10
2.	Природні заповідники і національні парки.	19	4	4	-	11
3.	Інші заповідні об'єкти та їх роль у збереженні природних комплексів.	19	4	4	-	11
4.	Категорії природно-заповідних територій Міжнародного союзу охорони природи.	19	4	4	-	11
<i>Змістовий модуль 2 Організаційно-правові засади заповідних та рекреаційних територій в Україні.</i>						
5.	Правовий режим територій та об'єктів природно-заповідного фонду.	18	4	4	-	10
6.	Рекреаційна діяльність у межах природно-заповідного фонду..	19	4	4	-	11
7.	Екомережі як середовище рекреаційного природокористування.	19	4	4	-	11
8.	Природоохоронна діяльність на територіях природно-заповідного фонду України.	19	4	4	-	11
Усього годин		150	32	32	-	86

тут і далі: Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

Примітка. «*» в разі, якщо конкретних бюджет часу для семестру вивчення дисципліни як вибіркової відрізняється від наведеного вище, в робочому порядку викладач може коригувати обсяг та зміст занять.

4 ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

4.1 Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання

Види контр. точок	Тижні																Всього
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Робота на практичних заняттях		5		5		5		5		5		5		5		5	40
Захист індивідуальних завдань					15							15					30
Модульні контрольні роботи								15								15	30
Всього	50								50								100

4.2 Зміст та вимоги до контрольних точок

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Робота на практичних заняттях	<p>Практичні роботи виконуються безпосередньо на занятті, що є бажаним, однак не обов'язковим; матеріали для виконання практичної роботи доступні в записі, які зберігаються в Microsoft Teams, та викладені в повному обсязі в Moodle.</p> <p>Оцінка за практичну роботу виставляється за фактом виконання та враховуючи правильність виконання. Якщо студент виконав роботу з помилками, то за згодою з викладачем може допрацювати та підвищити оцінки, але не пізніше залікового тижня. Ті практичні роботи, які завершуються тестуванням – оцінки виставляється автоматично.</p> <p>Оцінка за захист роботи на практичному (семінарському) занятті виставляється в Moodle наприкінці заняття або продовж доби, після заняття, та може бути оскаржена одразу ж або продовж доби, після виставлення оцінки в Moodle.</p> <p><u>Мах 5 балів:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – студент демонструє глибоке розуміння матеріалу та вміння застосовувати теорію на практиці, завдання виконане повністю, всі вимоги дотримані, робота не містить помилок або незначні помилки, які не впливають на загальний результат, робота виконана відповідно до вимог, структурована, логічна, з дотриманням норм оформлення, містить необхідні графіки, таблиці, пояснення, розрахунки тощо (4 балів); – студент показує здатність до самостійного мислення, аналізує проблеми та пропонує нестандартні рішення, використовує сучасні методи та інструменти, які демонструють повне засвоєння матеріалу, здатності комунікувати у команді (1 бали);
Виконання та захист індивідуального завдання	<p>Індивідуальні завдання виконуються самостійно у зручний для студента час. Підготовлене есе у вигляді файлу *.docx, або *.pdf розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подачі або раніше. Індивідуальні завдання передбачають їх публічний захист в рамках академічної групи (із підготуванням презентаційного матеріалу та доповіді). Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля. Максимальна оцінка за індивідуальне завдання 15 балів, яка складається з 10 балів за завдання і 5 балів за захист роботи.</p> <ul style="list-style-type: none"> - студент виконав вірно завдання за власним варіантом, в якому: правильно визначив проблеми, комплекс факторів, які могли вплинути на їх виникнення, обґрунтував своє бачення теоретичними концепціями

	<p>або моделями, виконав необхідні розрахунки в разі потреби, представив висновок або власне бачення виходу з проблеми і окреслив можливі перспективи і обмеженість такого рішення; завдання структуровано, викладено діловим, науковим або публіцистичним стилем української мови (10 балів);</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент під час презентації / захисту завдання демонструє володіння термінологічним апаратом, відповідає на запитання, здатний швидко адаптувати позицію під зміни у вихідному ситуаційному завданні (5 балів); – використання штучного інтелекту (ШІ) не забороняється, оскільки пропозиції відомих застосунків ШІ суттєво залежать від обміркованої постановки питання і уточнюючих питань; однак в разі, якщо відповідь, отримана з використанням ШІ, не є комплексною або не відповідає за стилем і викладеними позиціями іншим частинам есе або завдання, містить очевидно неправдиву інформацію, то оцінка за цим критерієм знижується.
Модульні контрольні роботи	<p>МКР виконуються в Moodle під час останнього практичного заняття в модулі. Графік складання контрольних точок повідомляється викладачем на початку викладання освітнього компонента. В разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин на таке заняття допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Проте всі студенти знаходяться в рівних умовах: однакова кількість спроб (дві) та однаковий час (1 година 25 хвилин). МКР може містити: тестові завдання з множинного вибору або з однією вірною відповіддю; розрахункові задачі з необхідністю надання розрахунку; теоретичні питання з відкритою відповіддю. Максимальна оцінка за МКР 15 балів.</p>

Додаткові зауваження:

– студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ([Академічні політики : Polytechnic \(metinvest.university\)](#))

– оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;

– викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

4.3 Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

Варіант вивчення як вибіркової ОК	
Форма підсумкового контролю	Для варіанту заліку: підсумкова оцінка вставляється як сума оцінок поточного контролю без проведення додаткових контрольних заходів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Для варіанту заліку: якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до звернення теоретичного навчання.
Порядок визначення підсумкової оцінки	Для варіанту заліку: <ul style="list-style-type: none"> – якщо протягом семестру за результатами поточного контролю здобувач освіти набрав менше 60 балів, то під час екзаменаційної сесії йому надається

	Варіант вивчення як вибіркової ОК
	<p>змога отримати/покращити власний результат з усіх видів поточного контролю, крім активності на навчальних заняттях;</p> <p>– в разі, якщо протягом семестру за результатами поточного контролю або в процесі покращення власних результатів здобувач освіти набрав більше 60 балів, йому виставляється фактична сума балів і оцінка «залік», в іншому випадку – «незалік».</p>

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці.

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки	Задовільно	
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

4.4 Особливі підходи до визнання результатів навчання

– В разі, якщо дисципліна є обов'язковою для здобувача освіти, і він засвоїв повністю або частково відповідні програмні результати навчання під час отримання освіти на попередніх або такому ж рівні, то кредити та оцінка з дисципліни може бути перезарахована в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)). Консультацію з даного питання можна отримати у викладача, куратора або гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, за якою закріплено цю дисципліну;

– В разі, якщо здобувач освіти обрав цю дисципліну як дисципліну вільного вибору, не зважаючи на той факт, чи вивчалася вона раніше, оцінка та кредити з цієї дисципліни не перезараховуються;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики освітнього компоненту (наприклад, Coursera, Udemy або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самостійно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з

певного виду поточного контролю;

– У разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](https://www.polytechnic.edu.ua/metinvest-university), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного або навіть підсумкового контролю.

5 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Мудрак О.В. Заповідна справа: навч. посіб. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 640 с.
2. Андронов В.А., Варивода Є.О., Тітенко Г.В. Заповідна справа. Навчальний посібник. Х.: НУЦЗУ, 2013. 204 с.
3. Гнатів П.С., Хірівський П.Р., Зинюк О.Д. Природні ресурси України: навч. посіб. Львів: Камула, 2019. 216 с.
4. Руденко С.С., Костишин С.С. Екологічна культура – запорука збалансовано розвитку. Екологічні міста. Чернівці, 2014. 112 с.
5. Царик Л.П., Барна І.М., Вітенко І.М. Природокористування. Навчальний посібник. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2015. 398 с.
6. Царик Л.П. Рекреаційне природокористування. Практикум до виконання семінарських, лабораторних та індивідуальних науково-дослідних завдань. Тернопіль: Наук.-вид. відділ ТНПУ, 2017. 42 с.
7. Lunneu D. A history of a contested ideal: National parks for fauna conservation // Australian Zoologist. 2017. 39 (2). P. 371-396. DOI:10.7882/AZ.2017.045.
8. Socio-Economic Effects of National Park Governance and Management / H. Järv, R. D. Ward, J. Raet, K. Sepp // Land. 2021. 10 (11), 1257. <https://doi.org/10.3390/land10111257>
9. Курс «Заповідна справа та рекреаційні території» : навчально-методичний комплекс дисципліни. Електронна система дистанційного навчання MOODLE ТОВ «ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА».

Додаткові

1. Валюх А.М. Характеристика організаційної системи державного управління збереженням природного капіталу України // Державне управління: удосконалення та розвиток. Д.: Вид-во ТОВ «ДКС-центр», 2017, № 4. Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1231>
2. Бондаренко Е., Кирилюк М. Методологічні особливості картографування природно-заповідного фонду України засобами інтерактивних карт // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії. 2020. (31), 6-14. Режим доступу: <https://doi.org/10.26565/2075-1893-2020-31-01>
3. Гольонко Р.А. Правові проблеми управління у сфері функціонування та розвитку біосферних заповідників // Теорія і практика правознавства. 2016. Вип. 2 (10). С. 1-19.
4. Дідух Я.П., Вакаренко Л.П., Винокуров Д.С. Оцінка репрезентативності мережі природно-заповідних об'єктів України // Український географічний журнал. 2016. № 2. С. 13–19.
5. Класифікація природно-заповідних територій та об'єктів у контексті Конвенції МСОП та законодавчих актів України / Палінчак М.М., Дяченко І.Б., Рошко С.М. та ін. // Наук. вісник Ужгородського національного ун-ту. 2017. Вип. 16. Ч. 2. С. 56–60.
6. Чопко Х. Правові засади формування природно-заповідного фонду України // Екологічне право. 2020. № 4. С. 127–131.
7. Ярьоменко С.Г. Туристичні ресурси України: навч. посіб. Одеса: Олді-Плюс, 2021. 472 с.

8 Stokke K., Clemetsen M. Planning the tourism landscape across protected area borders. Monograph Chapter. 2021. P. 80-94. Режим доступу: <https://doi.org/10.4337/9781789904031.00014>

Web-ресурси

1. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
2. Закон України «Про Червону книгу України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14#Text>
3. Положення про наукову діяльність заповідників та національних природних парків України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0358-97#Text>
4. Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-09#Text>
5. Закон України «Про екологічну мережу України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1864-15#Text>
6. Агенція з охорони довкілля США (EPA) : веб-сайт. URL: <https://www.epa.gov/indoor-air-quality-iaq/volatile-organic-compounds-impact-indoor-air-quality> (дата звернення: 20.08.2025).
7. Екологія. Право. Людина : веб-сайт. URL: <https://epl.org.ua/announces/pivrichchya-reorganizatsiyi-napivkrokv-ta-napivzahodiv/> (дата звернення: 20.08.2025)..
8. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України : веб-сайт. URL: <https://mepr.gov.ua/> (дата звернення: 20.08.2025).
9. ECOBUSINESS. Екологія підприємства» : журнал : веб-сайт. URL: <https://ecolog-ua.com> (дата звернення: 20.08.2025).
10. Оцінка шкоди довкіллю від російської агресії : Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/> (дата звернення: 20.08.2025).
11. Програма ООН з навколишнього середовища UNEP : веб-сайт. URL: <https://www.unenvironment.org/> (дата звернення: 20.08.2025).
12. Advances in Environmental Technology (AET) : веб-сайт. URL: <https://aet.irost.ir/> (дата звернення: 20.08.2025).
13. Міністерство освіти і науки України : веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 20.08.2025).
14. Національна бібліотека України ім. Вернадського : веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 20.08.2025).
15. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого : веб-сайт. URL: <https://nlu.org.ua/> (дата звернення: 20.08.2025).
16. Kortext : веб-сайт. URL: <https://kortext.com/> (дата звернення: 20.08.2025).
17. Research4life : веб-сайт. URL: <https://portal.research4life.org/> (дата звернення: 20.08.2025).
18. Інституційний репозитарій ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» : веб-сайт. URL: <https://dspace.mipolytech.education/home> (дата звернення: 20.08.2025).
19. Центральна державна науково-технічна бібліотека гірничо-металургійного комплексу України : веб-сайт. URL: <http://cgntb.dp.ua/> (дата звернення: 20.08.2025).

6 АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

– **Академічна недоброчесність** вигляді академічного плагіату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено (докладніше про це – у Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»); і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету.**

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу.

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Використання ШІ не заборонене, разом з тим, воно має здійснюватися відповідально і з урахуванням «живих» політик щодо використання ШІ в Університеті: студент відповідає за повноту, вірогідність інформації, яка була згенерована/знайдена з використанням великих мовних моделей, здатний ідентифікувати у відповіді, яка частина інформації отримана з використанням технологій ШІ, а що є його власним здобутком/позицією.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.

Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://www.metinvest.university.ua/uk/academic-policy)